МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

О.М. ФЕДИШИН

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ З ГРАМАТИКИ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

ЛЬВІВ – 2011

ТЕМА: РІД ІМЕННИКІВ (*LE GENRE DES NOMS*)

Ключові слова: *рід іменників, жіночий рід, закінчення іменника, написання і вимова іменників.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Рід іменників.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Рід деяких іменників визначається за допомогою артикля (un élève - une élève; un artiste - une artiste).
2. Жіночий рід утворюється з додаванням -e німого до іменника чоловічого роду.
3. Іменники, що закінчуються на голосний, змінюються тільки в написанні (un ami - une amie).
4. У написанні й у вимові змінюються:

а) іменники, які в чоловічому роді закінчуються на приголосний, що не вимовляється (un étudiant - une étudiante);

б) іменники, що закінчуються в чоловічому роді на -f, -x, змінюють кінцевий приголосний у жіночому роді на -ve, -se (un veuf - une veuve; un époux - une épouse);

в) іменники, що закінчуються в чоловічому роді на -er, -ier, змінюють -e на -é, закрите [e] стає відкритим [ε], кінцевий приголосний вимовляється (un berger - une bergère; un écolier - une écolière);

г) іменники, що в чоловічому роді закінчуються на носовий голосний, у жіночому роді змінюють його на чистий (le cousin-la cousine; le partisan-la partisane).

5. Жіночий рід деяких іменників утворюється за допомогою <u>різних суфіксів у чоловічому роді суфікс -eur, -teur, утворюють жіночий рід</u> за допомогою -euse, -trice (un danseur-une danseuse; un menteur-une menteuse).
6. Деякі іменники утворюють жіночий рід за допомогою суфікса -esse (le maître-la maîtresse; le poète-la poètesse).

Рекомендована література

1. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс. – М.: Высш. школа, 1979. – 3-изд. – С. 405.
2. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
3. Федишин О.М. Тести для перевірки стартового рівня знань курсантів (студентів). – Львів: ЛДУ ім. І. Франка, 1998. – С. 22.
4. Чернишева В.И. Французский язык: Методическое пособие для курсантов 1-го курса стационара и слушателей заочного отделения вузов системы МВД Украины. – Луганск: РИО ЛИВД, 1999. – С. 36.

ТЕМА: ЧИСЛО ІМЕННИКІВ
(LE NOMBRE DES NOMS)

Ключові слова: *число іменника, множина іменника.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Число іменників.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Іменник має два числа: однину (le singulier) і множину (le pluriel).
2. Множина іменників утворюється, як правило, додаванням -s до форми однини (une table-des tables; un étudiant-des étudiants).
3. За допомогою -s утворюється множина іменників, які закінчуються в однині на -ou (un trou-des trous; un cou-des cous).
4. Іменники на -ou мають -x у множині (un chou-des choux; un genou-des genoux).
5. Іменники на -ail мають -s у множині (un détail-des détails; un éventail-des ventaiis).
6. Іменники на -ail утворюють множину за допомогою -aux (un bail-des baux; un corail-des coraux).
7. Іменники, що закінчуються в однині на -al, мають -aux у множині (un journal-des journaux; un canal-des canaux).
8. Іменники на -al утворюють множину за допомогою -s (un bal-des bals; un carnaval-des carnivals).
9. Іменники на -au, -eau, -eu мають -x у множині (un noyau-des noyaux; un chapeau-des chapeaux).
10. Іменники на -s, -x, -z не змінюються в множині (un fils-des fils;une noix-des noix;un nez-des nez).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык: Разговорные темы. – М.: – 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс. – М.: Высш. школа, 1979. – 3-изд. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів /Укл. В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін. – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.
6. Федишин О.М. Тести для перевірки стартового рівня знань курсантів

(студентів). – Львів: ЛДУ ім. І.Франка, 1998. – С. 22.
7. Чернишева В.И. Французский язык: Методическое пособие для курсантов 1-го курса стационара и слушателей заочного отделения вузов системы МВД Украины. – Луганск: РИО ЛИВД, 1999. – С. 36.

ТЕМА : ОЗНАЧЕНИЙ АРТИКЛЬ (L'ARTICLE DÉFINI)

Ключові слова: *означений артикль, скорочена форма артикля, злитий артикль.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. .

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Означений артикль має такі форми:чоловічий рід – однина (1e,1'), множина (les); жіночий рід – однина (1a, 1'), множина (les); (le garçon-les garçons; la fillette-les fillettes).
2. Скорочена форма артикля (l´) називається **article élidé**.
3. Означений артикль le, les зливається з прийменниками à і de й утворює форми, які називаються article contracté (злитий артикль); (однина - à + 1e = au; de + le = du, Il pense au voyage.Le livre du père.; множина - à + les = aux; de + les = des, 11 pense aux vacances.Les livres des garçons.).
4. Означений артикль вказує на визначеність іменника, ставиться:

   а) перед іменниками, вжитими в загальному значенні (L'avion est très pratique.Le travail est nécessaire à 1'homme);

   б) перед іменниками, що означають предмети, відомі співрозмовникам, або мають означення, яке їх пояснює: предмет може бути (а) єдиним у своєму роді, (б) він може визначатися контекстом або (в) мати означення, яке вказує, про який саме предмет іде мова: (а) Le ciel est gris aujourd'hui.б) J'ai acheté un livre.в) C'est le cahier de Pierre.).
5. Означений артикль може вживатися в значенні займенникових прикметників і мати значення:

   а) вказівного прикметника (Passez-moi le sel (ce sel); Je reviens à l´instant (à cet instant));

   б) присвійного прикметника (J'ai mae à la tête (à ma tête); Il m'a tendu la main (sa main));

   в) прикметника chaque (Je reste chez moi le jeudi (chaque jeudi));

   г) прикметника quel в окличних реченнях (Les beaux enfants! (Quels beaux enfants!)).
6. Означений артикль вживається в словосполученнях, утворених за допомогою дієслів avoir, faire, prendre, mettre: avoir le temps, faire la chambre, prendre le métro, mettre le couvert.

7. Неозначений артикль має такі форми: чоловічий рід – однина (un), множина (des); жіночий рід – однина (une), множина (des); (un garçon-des garçons; une fillette-des fillettes).

8. Неозначений артикль вказує на невизначеність злічуваних іменників і вживається:

а) перед іменниками, що означають невідомий або недостатньо визначений предмет (J'ai acheté un livre. Il m'a apporté un livre intéressant);

б) для позначення класу, до якого належить предмет (C'est un cahier. Le fer est un métal);

в) для вираження точної кількості предметів (un, une) або невизначеної кількості предметів (des) (J'ai acheté un cahier et deux crayons. J'ai des cahiers et des crayons).

9. Неозначений артикль вживається також перед іменниками, які супроводжуються означеннями, що конкретизують предмет, виділяють певні його ознаки (Nous luttons pour une paix solide et durable).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая граматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс. – М.: Высш. школа, 1979.– С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів/ Уклад.: В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін. – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. –С. 528.

ТЕМА: РІД ПРИКМЕТНИКІВ (LE GENRE DES ADJECTIFS)

Ключові слова: *чоловічий рід прикметників, особлива форма жіночого роду прикметників.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Прикметник.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Прикметники утворюють жіночий рід додаванням на письмі німого -е

до форми чоловічого роду.

2. Прикметники, які закінчуються в чоловічому роді на -е німе, не змінюються в жіночому роді: (un jeune homme-une jeune fille; un texte facile-une regie facile).

3. Змінюються у написанні:

а) прикметники, які закінчуються на голосний: (un crayon bleu, une nappe bleue);

б) прикметники, які закінчуються на приголосний, що вимовляється (un livre cher, une auto chère);

в) прикметники на -el, -eil подвоюють -l: (un homme cruel, une femme cruelle);

г) прикметники на -c мають у жіночому роді форми: (public-publique; caduc-caduque).

4. При додаванні -е німого в жіночому роді кінцевий приголосний вимовляється: (petit-petite; plat-plate).

5. Особливості прикметників в утворенні жіночого роду:

а) прикметники на -er приймають у жіночому роді accent grave (è) (dernier-dernière; léger-légère);

б) у прикметниках, які закінчуються в чоловічому роді на носовий голосний, у жіночому роді носовий голосний переходить у чистий, а -n у написанні подвоюється (bon-bonne; ancien-ancienne, але fin-fine; brun-brune);

в) прикметники на -et подвоюють -t (cadet-cadette; net-nette, але complet-complète; concret-concrète);

г) прикметники на -ot подвоюють -t (sot-sotte; vieillot-vieillotte, але idiot-idiote);

д) деякі прикметники на -s подвоюють цей приголосний у жіночому роді: (bas-basse; las-lasse, але français-française; gris-grise);

е) більшість прикметників на -x змінюють -x на –s (heureux-heureuse; laborieux-laborieuse, але doux-douce; roux-rousse);

є) прийменники на -f змінюють у жіночому роді -f на -v (actif – active; bref-brève).

6. Дві форми чоловічого роду прикметників:

1) Перша форма вживається перед іменниками, які починаються з приголосного або h придихового (aspiré);

2) друга - перед іменниками, які починаються з голосного або h німого (muet), служить для утворення форми жіночого роду, приголосний l при цьому подвоюється (чоловічий рід - un beau livre, un bel enfant; жіночий рід - une belle poésie).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.

2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс.-3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979.– С. 405.
4. Федишин О.М. Тести для перевірки стартового рівня знань курсантів (студентів). – Львів: ЛДУ ім. І.Франка, 1998. – С. 22.
5. Чернишева В.И. Французский язык: Методическое пособие для курсантов 1-го курса стационара и слушателей заочного отделения вузов системы МВД Украины. – Луганск: РИО ЛИВД, 1999. – С. 36.

ТЕМА: ЧИСЛО ПРИКМЕТНИКІВ (LE NOMBRE DES ADJECTIFS)

Ключові слова: *прикметники множини, закінчення прикметників у множині.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Прикметник.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Множина прикметників утворюється додаванням -s німого до форми однини (un grand arbre-de grands arbres; une table ronde-des tables rondes).
2. Прикметники, які в однині закінчуються на -s, -x не змінюються у множині: (un manteau gris-des manteaux gris; un homme heureux-des horames heureux).
3. Прикметники на -ai мають -aux у множині (un regard atnical-des regards amicaux; le problème principal-les problèmes principaux, але un combat naval-des combats navals; un jour fatal-des jours fatals).
4. Прикметники beau, nouveau приймають -x у множині (un beau livre-de beaux livres; un nouveau problème-de nouveaux problèmes).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Федишин О.М. Тести для перевірки стартового рівня знань курсантів (студентів).– Львів: ЛДУ ім. І.Франка, 1998. – С. 22.

6. Чернишева В.И. Французский язык: Методическое пособие для курсантов 1-го курса стационара и слушателей заочного отделения вузов системы МВД Украины. – Луганск: РИО ЛИВД, 1999. – С. 36.

ТЕМА: СТУПЕНІ ПОРІВНЯННЯ ПРИКМЕТНИКІВ (LES DEGRÉS DE COMPARAISON DES ADJECTIFS)

Ключові слова: *якісні прикметники, ступені порівняння, звичайний ступінь, вищий ступінь, найвищий ступінь порівняння.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Ступені порівняння прикметників.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Якісні прикметники мають ступені порівняння, що утворюють ступені порівняння за допомогою прислівників, які ставляться перед прикметником, сам прикметник форму не змінює.
2. Розрізняють три ступені порівняння: звичайний (le positif), вищий (le comparatif) і найвищий (le superlatif).
3. Вищий ступінь утворюється за допомогою прислівника plus (для вираження більш високої міри якості), moins (для вираження нижчої міри якості), aussi (для вираження однакової міри якості). Друга частина порівняння приєднується до першої за допомогою сполучника que. (Pierre est plus grand que Paul. Paul est moires grand que Pierre. Henri est aussi grand que Pierre).
4. Найвищий ступінь утворюється поєднанням прикметника у вищому ступені з означеним артиклем (Nicolas est le plus grand des trois. Paul est le mains grand des trois. Ils sont les plus grands dans la classe).
5. Прикметники bon, mauvais, petit мають особливі форми ступенів порівняння:

а) **bon -** вищий ступінь meilleur, найвищий ступінь le (la) meilleur (e);

б) **mauvais -** вищий ступінь plus mauvais; pire, найвищий ступінь le (la) plus mauvais (e); le (la) pire;

в) **petit -** вищий ступінь plus petit; moindre, найвищий ступінь le (la) plus petit (e); le (la) moindre.

Рекомендована література

1. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс.– 3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.
2. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.

3. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів/ Уклад.: В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін. – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.

4. Чернишева В.И. Французский язык: Методическое пособие для курсантов 1-го курса стационара и слушателей заочного отделения вузов системы МВД Украины. – Луганск: РИО ЛИВД, 1999. – С. 36.

ТЕМА: ВКАЗІВНІ ПРИКМЕТНИКИ (LES ADJECTIFS DÉMONSTRATIFS)

Ключові слова: *вказівні прикметники.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Прикметники.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Вказівні прикметники мають такі форми:
   а) однина – чоловічий рід (ce, cet), жіночий рід (cette);
   б) множина для обох родів (ces).
2. Форма cet вживається перед іменниками, які починаються з голосного або h німого (ce livre, ces livres, cette table, ces tables, ce héros, ces héros, cette héroïne, ces héroïnes).
3. Вказівні прикметники можуть підсилюватися частками ci та 1à, які на письмі приєднуються до іменника за допомогою дефіса. Форма з ci позначає більш близький предмет, форма з 1à — предмет більш віддалений. Ця відмінність виявляється лише при зіставленні предметів (Ce livre-ci est intéressant, ce livre-là n'est pas Intéressant. Ця книга цікава, та книга нецікава).
4. Якщо предмети не зіставляються, то форми з ci та là рівнозначні (Ce garçon-là est toujours en retard. Цей хлопчик завжди запізнюється).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.

2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.

3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс.– 3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.

4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.

5. Чернишева В.И. Французский язык: Методическое пособие для

курсантов 1-го курса стационара и слушателей заочного отделения вузов системы МВД Украины. – Луганск: РИО ЛИВД, 1999. – С. 36.

ТЕМА: ПРИСВІЙНІ ПРИКМЕТНИКИ (LES ADJECTIFS POSSESSIFS)

Ключові слова: *форми присвійних прикметників.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Прикметник.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Присвійні прикметники мають такі форми:

а) один предмет – жіночий рід (ma, ta, sa), чоловічий рід (mon; ton; son), для обох родів (mes; tes; ses);

б) багато предметів - жіночий рід (notre, votre, leur), чоловічий рід (notre; votre; leur), для обох родів (nos; vos; leurs).

2. Присвійні прикметники узгоджуються в особі та числі з іменником, який позначає власника, і в роді та числі з іменником, що позначає предмет, яким володіють (Je lis mon livre (mes livres). Tu lis ton lime (tes livres). II lit son livre (ses livres). Nous lisons notre livre (nos livres). Vous lisez votre livre (vos livres). Us lisent leur livre (leurs livres)).

3. Перед іменниками жіночого роду, які починаються з голосного або h німого, вживаються форми моп, ton, son (mon idée, ton histoire).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс.– 3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів/ Уклад.: В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін. – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.
6. Чернишева В.И. Французский язык: Методическое пособие для курсантов 1-го курса стационара и слушателей заочного отделения вузов системы МВД Украины. – Луганск: РИО ЛИВД, 1999. – С. 36.

ТЕМА: ЧИСЛІВНИК
(LE NOM DE NOMBRE)

Ключові слова: *числівник, кількісні числівники, порядкові числівники.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Числівник.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Числівники поділяються на дві групи за характером вживання: порядкові і кількісні:

а) кількісні числівники (les noms de nombre cardinaux) означають абстрактне число або кількість предметів (un, deux, trente, cent, mille, deux livres, trente cahiers, cent roubles);

б) порядкові числівники (les noms de nombre ordinaux) вказують на порядок предметів при лічбі (le trentième jour, le centième anniversaire).

1. Кількісні числівники мають такі форми (0 zéro,1 un,2 deux, 3 trois, 4 quatre, 5 cinq, 6 six, 7 sept, 8 huit, 9 neuf, 10 dix).

2. За формою числівники бувають: прості і складні.

а) простими є числівники від 0 до 16, десятки від 20 до 60, числа 100, 1000.

б) складні числівники утворюються з простих на основі чисел 10, 20 (dix-sept, dix-huit, quatre-vingts, quatre-vingt-dix).

4. Одиниця і 11 у складних числівниках приєднуються за допомогою сполучника et від 20 до 80 (vingt et un, soixante et onze).

5. Після 80 — без сполучника (quatre-vingt-un, cent un, mille un).

6. Кількісні числівники не змінюються за винятком un — une (un livre, une table).

7. Vingt і cent приймають у множині –s (quatre-vingts, deux cents), але якщо після них стоїть інший числівник, то s не пишеться (quatre-vingt-trois, deux cent cinq).

8. Million, milliard завжди мають s у множині. Додаток приєднується до них за допомогою прийменника de (trois millions de livres, deux milliards d'habitants).

9. Mille ніколи не має s, додаток приєднується до нього без прийменника (deux mille livres).

10. Вимова числівників cinq, six, huit, dix, vingt:

а) перед іменниками, які починаються на приголосний, кінцевий приголосний числівника не вимовляється (cinq maisons [sεmεz], six cahiers [sikaje], vingt pages [vεpa:]);

б) перед паузою кінцевий приголосний завжди є глухим (ils sont six [sis], page cinq [sε:k], page dix [disj], page sept [sεt], page neuf [ncef], page buit [itl]);

в) перед іменниками, які починаються на голосний, має місце зв'язування (liaison) кінцевого приголосного числівника, причому в числівниках cinq, sept, huit, vingt кінцевий приголосний є глухим: cinq heures [sεкoe:r], huit ans [itã], sept homines [sεt m], vingt élèves [vεtelε:v], а в числівниках six, dix дзвінким (six é1èves [sizelε:v], dix ans [dizã]).

11. У числівника neuf кінцеве f є дзвінким тільки перед an і heure (I neuf ans [noevã], neuf heures [noevoe:r]).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс.– 3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979.– С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.

ТЕМА: ОСОБОВІ ЗАЙМЕННИКИ (LES PRONOMS PERSONNELS)

Ключові слова: *особові займенники, самостійні особові займенники, несамостійні особові займенники.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Займенник.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. У французькій мові особові займенники поділяються на самостійні (les pronoms personnels indeépendants) і несамостійні (придієслівні), які завжди приєднуються до дієслова (les pronoms personnels conjoints).
2. Особові самостійні займенники вживаються у функціях:

а) підмета, якщо в реченні є кілька підметів (Lui et toi, vous irez demain à la bibliothèque);

б) додатка, якщо в реченні є кілька додатків прямих або непрямих (Je vu hier toi et lui. J'ai donné ce livre à toi et à lui);

в) додатка з різними прийменниками, якщо мова йде про особи (Je pense à lui. Elle s'intéresse à eux);

г) самостійного речення (- Qui parle? - Moi);

д) другої частини порівняння (Il est plus fort que moi).

3. Особові несамостійні займенники вживаються при дієслові і виконують функцію підмета, прямого або непрямого додатка.

4. Займенник-підмет стоїть безпосередньо перед дієсловом у стверджувальній формі, може відокремлюватися від дієслова тільки запереченням ne або знайменником-додатком (Je marche. Je ne marche pas).

5. У питальному реченні займенник-підмет стоїть після дієслова (Lis-tu? Lit-il?).

6. Займенник i1 може вживатися з безособовими дієсловами. Він не вказує на конкретну особу або предмет, а утворює безособові звороти, що означають явища природи, час (Il pleut. Il gèle. Il est deux heures).

7. До особових несамостійних займенників, що виконують функцію підмета, належить неозначений займенник on, який завжди вказує на якусь особу (On s'est mis à table. Вони (ми) сіли за стіл).

8. Займенники-додатки стоять між підметом і дієсловом-присудком (Je le vois. Je lul parle).

9. Якщо при дієслові є два займенники-додатки, прямий і непрямий, то спочатку ставляться займенники 1-ої та 2-ої особи, потім 3-ої особи (Il me le dit. Il nous le dit.; Je te le dis. Je vous le dis.)

10. У заперечному реченні ne ставиться після підмета (Je ne le lui dis pas. Il ne vous le dit pas.).

11. У питальних реченнях займенники-додатки зберігають своє місце і порядок перед дієсловом (Vous le dit-il? Ne vous le dit-il pas?).

12. Якщо інфінітив стоїть після дієслів faire, laisser, voir, regarder, entendre, écouter, sentir, envoyer, то займенники-додатки ставляться не перед інфінітивом, а перед вказаними дієсловами (Elle le fait parler. Elle nous laisse partir.; Je le vois venir. On les envoie travailler.).

13. У стверджувальній формі наказового способу обидва займенники-додатки ставляться після дієслова, спочатку прямий додаток, потім непрямий, форма me замінюється на moi (Donnez-le-moi. Donnez-le-nous.; Donnez-le-lui. Donnez-le-Leur.)

Рекомендована література

1. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.
2. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс.– 3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.
3. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
4. Чернишева В.И. Французский язык: Методическое пособие для курсантов 1-го курса стационара и слушателей заочного отделения вузов системы МВД Украины. – Луганск: РИО ЛИВД, 1999.– С. 36.

ТЕМА: АДВЕРБІАЛЬНІ ЗАЙМЕННИКИ EN ТА Y (LES PRONOMS ADVERBIAUX EN et Y)

Ключові слова: *адвербіальні займенники.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Займенники.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Адвербіальні займенники en, y тісно прилягають до особових займенників і є особливими формами несамостійних займенників-додатків.
2. En за своїм походженням є прислівником, що означає "звідти" (Il va à l´école à huit heures et il en revient à midi.).
3. En може бути займенником і замінює:

а) іменник з прийменником de (- Etes-vous content de votre travail? - Oui, j'en suis content);

б) іменник з частковим артиклем (-Avez-vous acheté du pain? - J'en ai acheté);

в) іменник з неозначеним артиклем (- Avez-vous un bon manuel de français? - Oui, j'en ai un.- Et moi, je n'en ai pas.)

г) іменник, якому передує слово, що означає кількість (- Combien de livres français avez-vous? - J'en ai beaucoup.).

4. Y за своїм походженням є прислівником, що означає тут, там, туди (- Allez-vous à l´école? - Nous y allons.).
5. Y може бути також займенником. Він замінює іменник або займенник з прийменником à (- Pensez-vous à vos examens? - Nous y pensons.).
6. Y вживається лише в тому випадку, коли мова йде про предмети, якщо ж мова йде про особи, то вживається самостійний особовий займенник 3-ої особи з прийменником à (-Pensez-vous à vos amis? - Sans doute, nous pensons à eux.).
7. En, y ставляться безпосередньо перед дієсловом (- As-tu acheté du pain? - J'en ai acheté.).
8. Якщо дієслово вживається одночасно з двома займенниками, то y ставиться перед en (-Y a-t-il beaucoup de monde ici? - Oui, il y en a beaucoup.).
9. У стверджувальній формі наказового способу en, y ставляться після дієслова (Voici des pommes. Manges-en. Les examens approchent. Penses-y.).
10. У заперечній формі наказового способу en, y ставиться перед дієсловом (N'en mange pas. N'y pense pas.).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.

2. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс.– 3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979.– С. 405.
3. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
4. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів/ Уклад.: В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін. – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.

ТЕМА: ПИТАЛЬНІ ЗАЙМЕННИКИ (LES PRONOMS INTERROGATES)

Ключові слова: *прості і складні форми питальних займенників, питальні звороти.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Займенник.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Питальні займенники мають форми прості (qui, que, quoi) і складні (lequel, laquelle, lesquels, lesquelles).
2. Qui позначає лише особи і вживається як:
   а) підмет: Qui est venu?
   б) іменна частина присудка: Qui est-il?
   в) прямий додаток: Qui cherchez-vous?
   г) непрямий додаток: A qui pensez-vous?
3. Que позначає лише предмети і вживається як прямий додаток (Que faites-vous?).
4. Quoi позначає лише предмети і вживається як непрямий додаток (A quoi pensez-vous?).
5. Складні займенники вживаються тоді, коли мова йде про вибір серед багатьох осіб або предметів (Auquel de ces trois garçons avez-vous donné votre livre? Lequel de ces deux livres voulez-vous prendre?).
6. Питальні звороти широко вживаються в розмовній мові, тому що дозволяють уникати інверсії.
7. Питальні звороти вживаються як підмет і прямий додаток, позначають особи і предмети:
   а) підмет – для осіб (Qui est-ce qui?), для предметів (Qu'est-ce qui?);
   б) прямий додаток – для осіб (Qui est-ce que?), для предметів (Qu'est-ce que?).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика

французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.

2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.

3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс.– 3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.

4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.

5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів/ Уклад.: В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін. – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.

6. Чернишева В.И. Французский язык: Методическое пособие для курсантов 1-го курса стационара и слушателей заочного отделения вузов системы МВД Украины. – Луганск: РИО ЛИВД, 1999. – С. 36.

ТЕМА: ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС (INDICATIF PRÉSENT)

Ключові слова: *дієслова першої групи в present, закінчення, випадний е.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Теперішній час.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Дієслова першої групи в présent мають закінчення: -e, -es, -e, -ons, -ez, -ent (je parle, nous parlons, tu parles, vous parlez, il parle, ils parlent).

2. Дієслова типу lever (metier, peser) замінюють випадний е на відкритий è перед складом, що має е німе (je lève, tu lèves, nous levons, vous levez, il lève, ils lèvent).

3. Дієслова на -over, -uyer, -ayer змінюють у на і перед е німим (je nettoie, nous nettoyons, tu nettoies, vous nettoyez, il nettoie, ils nettoient).

4. Дієслова на -eler, -eter подвоюють приголосний перед німим е, а замість е випадного вимовляється е відкрите [ε] (j'appelle, tu appelles, il appelle, nous appelons, vous appelez, ils appellent).

5. Дієслова на -cer мають ç перед о (je commence, nous comrnençons, tu commences, vous commencez, il commence, ils commencent).

6. Дієслова другої групи мають в present закінчення -s, -s, -t, -ons, -ez, -ent (je finis, nous finissons, vous finissez, il finit, ils finissent).

7. Більшість дієслів третьої групи мають в présent закінчення -s, -s, -t, -ons, -ez, -ent (je pars, il part, nous partons, vous partez, ils partent).

8. Présent вживається для позначення:

а) дії, що відбувається в момент мовлення (Pierre fait son devoir. Ils vont au cinéma.);

б) явища постійного характеру (La Terre tourne autour du soleil. La neige est blanche.);

в) дії звичайної або повторюваної (Je me lève toujours à sept heures du matin. Chaque jours ils vont à 1'école.);

г) дії майбутньої (Nous partons demain.).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс. – 3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.

ТЕМА: МИНУЛИЙ ЗАКІНЧЕНИЙ ЧАС (PASSÉ COMPOSÉ)

Ключові слова: *минулий закінчений час, Participe passé, відмінювання дієслів.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Минулий час.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Минулий закінчений час утворюється за допомогою допоміжного дієслова avoir або être в теперішньому часі і participe passé відмінюваного дієслова (J'ai lu, nous avons lu, tu as lu, vous avez lu, il a lu, i1s ont lu, elle a lu, elles ont lu).
2. З дієсловом être відмінюються неперехідні дієслова (aller - йти; rester - залишатися; entrer - входити; monter - підніматися).
3. З дієсловом être відмінюються займенникові дієслова (se laver, s'habiller, se peigner).
4. Participe passe дієслів, що відмінюються з être, узгоджується з підметом в роді та числі (je suis venu(e), tu es venu(e), il est venu, elle est venue, nous sommes venus(es), vous êtes venus(es), ils sont venus, elles sont venues).
5. Минулий закінчений час вживається для позначення:

   а) минулої дії, обмеженої в часі (Il a déjà passé ses examens. Elle est

partie (hier));

б) минулої дії, що передує іншій дії, вираженій формою present (Nous savons qu'il a passé ses examens. Nous savons qu'elle est partie hier.)

6. Минулий закінчений час вживається в розмовній мові, в листуванні, в газетних повідомленнях, у наукових працях.

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс.– 3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. na вищ. навч. закладів/ Уклад.: В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін. – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.
6. Чернишева В.И. Французский язык: Методическое пособие для курсантов 1-го курса стационара и слушателей заочного отделения вузов системы МВД Украины. – Луганск: РИО ЛИВД, 1999. – С. 36.

ТЕМА: МИНУЛИЙ НЕЗАКІНЧЕНИЙ ЧАС (IMPARFAIT)

Ключові слова: *минулий незакінчений час, відмінювання.*

Міжпредметні зв'язки : Українська мова. Розділ: Минулий час.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Минулий незакінчений час утворюється від основи 1-ї особи множини indicatif présent і закінчень -ais, -ais, -ait, -ions, -iez, -aient для дієслів всіх трьох груп ((nous) chant(ons), je chantais, tu chantais, il chantait, nous chantions, vous chantiez, ils chantaient).

2. Минулий незакінчений час вживається для позначення:

а) минулої дії, необмеженої в часі (Il habitait alors Kyïv, (дія тривала); Chaque jour il se levait tôt (дія звичайна, повторювана); Il faisait froid. Le ciel était gris (опис);

б) дії одночасної з іншою минулою дією (Il a dit qu'il voulait me parler.

Je savais qu'il apprenait le français. Je lisais pendant que mon ami écrivait.).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс.– 3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів/ Уклад.: В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін. – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.
6. Федишин О.М. Тести для перевірки стартового рівня знань курсантів (студентів). – Львів: ЛДУ ім. І.Франка, 1998. – С. 22.
7. Чернишева В.И. Французский язык: Методическое пособие для курсантов 1-го курса стационара и слушателей заочного отделения вузов системы МВД Украины. – Луганск: РИО ЛИВД, 1999. – С. 36.

ТЕМА: ДАВНОМИНУЛИЙ ЧАС (PLUS-QUE-PARFAIT)

Ключові слова: *давноминулий час, відмінювання.*

Міжпредметні зв'язки : Українська мова. Розділ: Минулий час.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Давноминулий час утворюється за допомогою допоміжного дієслова avoir або être в imparfait і participe passé відмінюваного дієслова (lire, j'avais lu, tu avals lu, il avail lu, elle avait lu, nous avions lu, vous aviez lu, ils avaient lu, elles avaient lu).
2. Давноминулий час вживається для позначення минулої дії, що передує іншій минулій дії (Il m'a dit qu'il avait déjà lu ce livre. Elle lisait le livre qu'elle avait acheté hier.).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.

2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс.– 3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів/ Уклад.: В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін. – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.

ТЕМА: МАЙБУТНІЙ ЧАС (FUTUR SIMPLE)

Ключові слова: *майбутній час, відмінювання.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Майбутній час.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Майбутній час утворюється шляхом додавання до інфінітива закінчень -ai, -as, -a, -ons, -ez, -ont (parler, je parlerai, tu parleras, il parlera, nous parlerons, vous parlerez, ils parleront).
2. Ряд дієслів третьої груп мають в futur simple особливу форму:
а) avoir (j'aurai, tu auras, il aura, nous aurons, vous aurez, ils auront);
б) être (je serai, tu seras, il sera, nous serons, vous serez, ils seront);
в) aller (j'irai, tu iras, il ira, nous irons, vous irez, ils iront);
г) venir (je viendrai, tu viendras, il viendra, nous viendrons, vous viendrez, ils viendroqt);
д) pouvoir (je pourrai, tu pourras, il pourra, nous pourrons, vous pourrez, ils pourront);
е) vouloir (je voudrai, tu voudras, il voudra, nous voudrons, vous voudrez, ils voudront);
є) savoir (je saurai, tu sauras, il saura, nous saurons, vous saurez, ils sauront).
3. Майбутній час вживається для позначення дії майбутньої відносно моменту мовлення (Il viendra vous voir demain. Je sais qu'il viendra vous voir demain.).
4. Майбутній час може виражати також наказ, вимогу (Demain tu m'apporteras mon manuel.).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс.– 3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів/ Уклад.: В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін. – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.

ТЕМА: УЗГОДЖЕННЯ ЧАСІВ (LA CONCORDANCE DES TEMPS)

Ключові слова: *підрядне речення, складнопідрядне речення, підрядне додаткове, головне речення, сполучник.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Узгодження часів.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. У французькій мові, на відміну від української, вибір часової форми в підрядному реченні залежить від часової форми, вжитої в головному реченні, така залежність називається узгодженням часів.
2. План теперішнього, підрядне речення:
   а) Présent - présent (одночасність); passé composé (передування); futur simple (наступність);
   б) Je sais - qu'il part (їде); qu'il est parti (поїхав); qu'il partira (поїде);
3. План минулого, підрядне речення:
   а) Imparfait - imparfait (одночасність);
   б) Passé compose - plus-que-parfait (передування);
   в) Passé simple - futur dans le passé (наступність);
   г) Je savais - qu'il partait (їде);
   д) J'ai appris - qu'il était parti (поїхав);
   е) J'appris - qu'il partirait (поїде).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс.– 3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів/ Уклад.: В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін. – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.
6. Федишин О.М. Тести для перевірки стартового рівня знань курсантів (студентів). – Львів: ЛДУ ім. І.Франка, 1998. – С. 22.
7. Чернишева В.И. Французский язык: Методическое пособие для курсантов 1-го курса стационара и слушателей заочного отделения вузов системы МВД Украины. – Луганск: РИО ЛИВД, 1999.– С. 36.

ТЕМА: TEMPS IMMÉDIATS

Ключові слова: *Temps immédiats, утворення Futur immediate, Futur immédiat dans le passé.*

Міжпредметні зв'язки: Граматика: Українська мова.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Temps immédiats - це конструкції, утворені за допомогою напівдопоміжних дієслів aller та venir та інфінітива основного дієслова.
2. Futur immédiat утворюється за допомогою дієслова aller в présent та інфінітива, вживається для позначення майбутньої дії, дуже близької до моменту мовлення (Il va partir. Je sais qu'il va partir. Він зараз поїде.).
3. Futur immédiat dans le passé утворюється за допомогою дієслова aller в imparfait та інфінітива і вживається для позначення близької майбутньої дії в плані минулого (Je savais qu'il allait partir.)

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш.

школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс.– 3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів/ Уклад.: В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін. – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.

ТЕМА: PASSÉ IMMÉDIAT

Ключові слова: *Утворення Passé immédiat і Passé immédiat dans le passé.*

Міжпредметні зв'язки: Граматика: Українська мова.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1) Passé immédiat утворюється за допомогою дієслова venir в présent та інфінітива з прийменником de і вживається для позначення дії, яка щойно відбулася (Il vient de partir. Je sais qu'il vient de partir. Він тільки-що поїхав).

2) Passé immédiat dans le passé утворюється за допомогою дієслова venir в imparfait та інфінітива з прийменником de і вживається для позначення минулої дії, що безпосередньо передує іншій минулій дії (Je savais qu'il venait de partir).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс. – 3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.

ТЕМА: НАКАЗОВИЙ СПОСІБ
(LE MODE IMPÉRATIF)

Ключові слова: *наказовий спосіб, проста і складна форми.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Наказовий спосіб.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Le mode impératif (наказовий спосіб) виражає наказ, прохання, пораду, заборону і має дві форми: просту (impératif présent) і складну (impératif passé).
2. Impératif présent утворюється від 2-ї особи однини, 1-ї та 2-ї особи множини indicatif présent відкиданням особових займенників-підметів:
   а) Indicatif présent - tu parles, nous parlons, vous parlez;
   б) Impératif présent – parle, parlons, parlez;
   в) Indicatif présent - tu lis, nous lisons, vous lisez;
   г) Impératif présent - lis, lisons, lisez.
3. У займенникових дієсловах займенники-додатки ставляться після дієслова, форма te замінюється формою toi (tu te, lèves, lève-toi).
4. Дієслова першої групи і дієслово aller у 2-ій особі однини в impératif présent не мають закінчення –s, але якщо після дієслова стоїть займенник en або y, закінчення -s додається (Parle de ce film! Parles-en! Pense à ton examen! Penses-y! Va à 1'école! Vas-y!).
5. Особливу форму в (impératif présent) мають дієслова:
   а) avoir - aie, ayons, ayez;
   б) être - sois, soyons, soyez;
   в) savoir - sache, sachons, sachez;
   г) vouloir - veuille, veuillez.
6. Складна форма (impératif passé) підкреслює обов'язкове виконання наказу і вживається рідко (Sois levé à six heures! Встань о шостій годині!).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс.– 3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник

для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів/ Уклад.: В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін. – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.

ТЕМА: УМОВНИЙ СПОСІБ (LE MODE CONDITIONNEL)

Ключові слова: *умовний спосіб, часові форми, індикатив, головне речення, підрядне речення.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Умовний спосіб.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Le mode conditionnel (умовний спосіб) позначає дію, можливу за певних умов.
2. Conditionnel має дві часові форми: conditionnel présent і conditionnel passé.
3. Conditionnel présent має таку саму форму, як futur dans le passé і futur antérieur dans le passé.
4. Conditionnel présent вживається для позначення дії, що за певних умов могла б відбутися в теперішньому чи майбутньому, і виражає дію, що за певних умов могла б відбутися в минулому, але не відбулася через відсутність цих умов.
5. Умова виражається підрядним реченням (Il viendrait aujourd'hui ou demain s'il avait le temps. Він прийшов би сьогодні або завтра, якби у нього був час. Il serait venu hier s'il avait eu le temps. Він прийшов би вчора, якби у нього був час.)
6. Conditionnel вживається в головному реченні. В підрядному умовному реченні вживаються часові форми індикатива.

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. - С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс.– 3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів/ Уклад.: В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін. – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.

TEMA: LE MODE SUBJONCTIF

Ключові слова: *Le mode subjonctif, чотири часові форми Subjonctif, утворення Subjonctif présent та Subjonctif passé.*

Міжпредметні зв'язки: Граматика: Українська мова.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Le mode subjonctif виражає бажану, сумнівну, необхідну дію, що має відбутися згідно чийогось наказу, прохання.
2. Subjonctif має чотири часові форми: subjonctif présent, subjonctif passé, subjonctif imparfait, subjonctif plus-que-parfait.
3. Subjonctif présent утворюється від основи 3-ї особи множини indicatif présent за допомогою закінчень -e, -es, -e,-ions,-iez, -ent (Ils parlent, que je parle, que tu paries, qu'il parle, que nous parlions, que vous parliez, qu'ils parlent).
4. Subjonctif passé утворюється за допомогою допоміжного дієслова avoir або être в subjonctif présent і participe passé відмінюваного дієслова (que j'ai parlé, que tu aies parlé, qu'il ait parlé, qu'elle ait parlé, que nous ayons parlé, que vous ayez parlé, qu'ils aient parlé, qu'elles aient parlé).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс.– 3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів/ Уклад.: В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін. – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.
6. Федишин О.М. Тести для перевірки стартового рівня знань курсантів (студентів). – Львів: ЛДУ ім. І.Франка, 1998. – С. 22.
7. Чернишева В.И. Французский язык: Методическое пособие для курсантов 1-го курса стационара и слушателей заочного отделения вузов системы МВД Украины. – Луганск: РИО ЛИВД, 1999. – С. 36.

ТЕМА: ВЖИВАННЯ SUBJONCTIF

Ключові слова: *Вживання subjonctif, основні дієслова, що виражають волю, сумнів, непевність, заперечення. основні дієслова і дієслівні словосполучення, що виражають почуття.*

Міжпредметні зв'язки: Граматика: Українська мова.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Subjonctif вживається головним чином у підрядних реченнях додаткових, означальних, обставинних.
1. Subjonctif présent виражає одночасну або наступну дію, subjonctif passé - попередню дію.
2. Вживання subjonctif у підрядних додаткових реченнях залежить від значення дієслова головного речення.
3. Дієслова, що виражають волю (прохання, вимогу, необхідність, заборону), почуття (задоволення, незадоволення, жаль, сором, страх), сумнів, думку, заперечення, вимагають вживання subjonctif у підрядних додаткових реченнях.
4. Основні дієслова, що виражають волю (vouloir - хотіти, recommander - радити, désirer - бажати, insister - наполягати, ordonner - наказувати, dire - сказати, щоб, demander - просити, écгіге - написати, щоб; permettre - дозволяти, téléphoner - подзвонити, щоб; défendre - забороняти, crier – крикнути, щоб; Je veux qu'il vienne demain - Я хочу, щоб він прийшов завтра).
5. Основні дієслова і дієслівні словосполучення, що виражають почуття:

(se réjouir - радіти, être content - бути задоволеним, être heureux - бути щасливим, être désolé - бути засмученим, se fâcher - сердитися, se plaindre - скаржитися, s'étonner - дивуватися, être étonné - бути здивованим, avoir honte - соромитися, avoir peur, craindre - боятися, Je suis content qu'il vienne nous voir. Я задоволений, що він іде до нас).

7. Основні дієслова, що виражають сумнів, непевність, заперечення (douter - сумніватися, nier - заперечувати, contester - заперечувати, ignorer - не знати), а також вжиті в заперечній або питальній формі дієслова (croire - вважати, affirmer - стверджувати, penser – думати, être sûr - бути впевненим, Je doute qu'il tienne sa parole. Я сумніваюсь, що він дотримається свого слова)
8. Subjonctif вживається в підрядних додаткових реченнях після безособових зворотів (Il est fâcheux-досадно, прикро; i1 est étonnant-дивно; c'est dommage-шкода; Il est fâcheux que tu ne sois pas venu hier. Досадно, що ти не прийшов вчора).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая граматика

французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.

2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.

3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс. – 3-те изд. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.

4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.

5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів/ Уклад.: В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін. – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.

6. Чернишева В.И. Французский язык: Методическое пособие для курсантов 1-го курса стационара и слушателей заочного отделения вузов системы МВД Украины. – Луганск: РИО ЛИВД, 1999. – С. 36.

ТЕМА: СТАН
(LA VOIX)

Ключові слова: *стан, активний стан, пасивний стан.*

Міжпредметні зв'язки: Граматика: Українська мова. Розділ: Стан.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Стан - це форма дієслова, яка вказує на відношення дії до підмета.

1. Активний стан (la voix active) вказує, що дію виконує підмет (Pierre écrit une lettre. Maman sert le déjeuner)

2. Пасивний стан (la voix passive) вказує, що дія спрямована на підмет. У пасивному стані вживаються лише перехідні дієслова (les verbes transitifs). Пасивний стан утворюється за допомогою дієслова être у відповідному часі та participe passé відмінюваного дієслова:

а) Активний стан (écrire - писати);

б) Пасивний стан (être écrit - бути написаним).

3. При перетворенні активного стану в пасивний прямий додаток стає підметом, а підмет - непрямим додатком з прийменником par або de (Pierre a écrit cette lettre. Петро написав цього листа.; Cette lettre a été écrite par Pierre. Цей лист був написаний Петром.).

4. Якщо непрямий додаток є активним виконавцем дії, то він вживається з прийменником par: (Ce livre a été lu par les élèves de notre classe. Ця книга була прочитана учнями нашого класу.)

5. Якщо непрямий додаток безпосередньо дії не виконує, то він вживається з прийменником de (Les murs sont ornés de tableaux. Стіни прикрашені картинами.).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – 9-те изд. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. 2-е издание, переработаное. – 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс.– 3-те узд. – М. :Высш. школа, 1979. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів/ Уклад.: В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін. – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.
6. Чернишева В.И. Французский язык: Методическое пособие для курсантов 1-го курса стационара и слушателей заочного отделения вузов системы МВД Украины. – Луганск: РИО ЛИВД, 1999. – С. 36.

ТЕМА: БЕЗОСОБОВІ ДІЄСЛОВА (LES VERBES IMPERSONNELS)

Ключові слова: *безособове дієслово, безособова форма.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Безособові дієслова.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Безособові дієслова вживаються в 3-й особі однини і перед безособовими дієсловами стоїть займенник il, який є підметом в реченні.
2. Безособовими є дієслова falloir (il faut потрібно) і pleuvoir, neiger, geler, що позначають явища природи (Il pleut. Іде дощ; Il neige. Іде сніг; Il gèle. Морозить)
3. У безособовій формі можуть вживатися дієслова, які, по суті, є особовими і до таких дієслів належать:

а) faire, яке в сполученні з прикметником або іменником вживається для позначення явищ природи (Il fait beau. Хороша погода; Il fait froid. Холодно; Il fait nuit. Ніч);

б) être, вжите для позначення часу (Il est trois heures.Третя година; Il est déjà tard. Вже пізно);

в) avoir, вжите у звороті il y a, що вказує на наявність предметів, явищ (Il y a beaucoup de fleurs ici.Тут багато квітів; Il y a du soleil aujourd'hui. Сьогодні сонячно).

4. Безособовими формами дієслова є інфінітив, дієприкметник, герундій

(дієприслівник).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык: Разговорные темы. – М.: 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс: Для ин-тов и фак. иностр. яз. – 3-те изд., испр. – М.: Высш. школа, – 1979. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С.160.

ТЕМА: ІНФІНІТИВ (L'INFINITIF)

Ключові слова: *залежний інфінітив, незалежний інфінітив, простий інфінітив, складний інфінітив.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Дієслово.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Інфінітив називає дію, не вказуючи на суб'єкт цієї дії.
2. Інфінітив має дві форми:
   а) просту — infinitif présent: écrire, venir;
   б) складну— infinitif passé: avoir écrit, être venu.
3. Infinitif prêsent виражає одночасність з дією, позначеною дієсловом в особовій формі (Elle est contente de te voir. Вона рада бачити тебе; Elle sera contente de te voir. Вона буде рада бачити тебе; Elle était contente de t´avoir. Вона була рада бачити тебе).
4. Infinitif passé виражає передування дії, позначеній дієсловом в особовій формі (Elle est contente de t'avoir vu. Вона рада, що побачила тебе).
5. У реченні інфінітив може бути незалежним і залежним.
6. Незалежний інфінітив вживається в односкладних реченнях:
   а) питальних або окличних (Que faire? Où aller? Що робити? Куди йти?; Lui, mentir, jamais! Він — брехати? Ніколи!)
   б) спонукальних для вираження наказу, поради (Tourner à gauche. Повернути наліво; Tenir au frais. Зберігати у прохолодному місці).
7. Незалежний інфінітив може виконувати функцію підмета (Lire c'est apprendre. Читати — це вчитися).

8. Залежний інфінітив виконує функцію:

а) іменної частини присудка (Lire c'est apprendre. Читати – це вчитися);

б) складової частини дієслівного присудка (Elle doit partir. Вона повинна виїхати; Ce garçon sait lire et compter. Цей хлопчик уміє читати і рахувати).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. – М.: 1997. – С. 96.
3. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
4. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів / Уклад. В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін; – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.

ТЕМА: ДІЄПРИКМЕТНИК АКТИВНОЇ ФОРМИ (PARTICIPE PRÉSENT)

Ключові слова: *прямий, непрямий додаток, обставина*.

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Дієприкметник.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Дієприкметник активної форми утворюється від основи 1-ї особи множини indicatif présent заміною закінчення -ons закінченням -ant: Indicatif présent (nous parlons, nous finissons, nous venons); Participe présent (parlant, finissant, venant).
2. Деякі дієслова мають у participe présent особливу форму (être - étant, avoir - ayant, savoir - sachant).
3. Дієприкметник активної форми вживається з додатком або обставиною (Ce sont des livres inté ressant toujours nos élèves. Це книги, що завжди цікавлять наших учнів).
4. Дієприкметник активної форми вживається із запереченням (C'est un élève ne sachant pas lire couramment. Це учень, який не вміє вільно читати).
5. Розрізняють participe présent і adjectif verbal (віддієслівний прикметник).
6. Adjectif verbal ніколи не вживається з додатком або обставиною, не вживається в заперечній формі і завжди узгоджується в роді і числі з

іменником, до якого він відноситься (Ce sont des livres inté ressants. Це — цікаві книжки; Elle nous a raconté des chases étonnantes. Вона розповіла нам дивні речі).

7. Participe présent виражає одночасність з дією, позначеною особовою формою дієслова:

Je vois
J'ai vu } ← une fillette jouant dans la cour.
Je verrai

Я бачу
Я бачив } ← дівчинку, яка грається у дворі.
Я побачу

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. – М.: 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс: Для ин-тов и фак. иностр. яз. – М.: Высш. школа, 1979.– С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів / Уклад.В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін.; – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С.528.

ТЕМА: ГЕРУНДІЙ (LE GÉRONDIF)

Ключові слова: *дієслівна форма, наявність частки “en”.*

Міжпредметні зв’язки: Українська мова. Розділ: Дієприслівник.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Герундій – це дієслівна форма, яка виражає дію, що відбувається одночасно з дією головного речення. Герундій за формою збігається з participe présent.
2. Характерною ознакою французького герундія є наявність частки en. Іноді він вживається без цієї частки (Elle nous regardait en souriant).
3. Герундій перекладається українською мовою дієприслівником (Вона дивилася на нас, посміхаючись).

4. En може відокремлюватися від дієсловної форми тільки особовим придієслівним займенником-додатком (En nous parlant, elle sou riait. Розмовляючи з нами, вона посміхалась).

5. Герундій позначає додаткову дію, одночасну з дією, вираженою дієсловом в особовій формі (En lisant les journaux, nous apprenons des choses intéressantes. Читаючи газети, ми довідуємося про цікаві речі).

6. Для того щоб підкреслити одночасність дії, перед герундієм вживається прислівник tout, який українською мовою не перекладається (Tout en parlant, il regar dait son ami. Розмовляючи (продовжуючи говорити), він дивився на свого друга).

7. Герундій вживається у функції обставини (En sortant de l´école, j'ai vu Pierre. Виходячи зі школи, я побачив Петра. (Коли я ви ходив ...)

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. – М., 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс: Для ин-тов и фак. иностр. яз. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів / Уклад. В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін.; – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С.528.
6. Чернишева В.И. Французский язык: Методическое пособие для курсантов 1-го курса стационара и слушателей заочного отделения вузов системы МВД Украины. – Луганск: РИО ЛИВД, 1999. – С .36.

ТЕМА: ПРИСЛІВНИК (L'ADVERBE)

Ключові слова: *Прислівник, якісні, узагальнюючі, питальні, модальні прислівники, форми прислівника (проста, похідна та складна), прислівникові звороти*

.

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Прислівник.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Прислівник – це незмінювана частина мови, яка вказує на характер дії або якості.

2. Прислівник супроводжує дієслово, прикметник, прислівник, іменник: courir vite бігати швидко, très intéressant дуже цікавий, très bien дуже добре, le journal d'hier вчорашня газета.

3. За значенням прислівники діляться на:

1) якісні, що вказують на якісні ознаки дії, стану, спосіб їх вияву, кількісний вияв ознаки:

vite швидко, bien добре, facilement легко, ensemble разом, peu мало, beaucoup багато;

2) обставинні, що вказують на час, місце, причину, мету дії:

maintenant тепер, toujours завжди, ici тут, loin далеко, partout всюди, pourquoi чому;

3) модальні, що вказують на вірогідність дії, оцінку дії;

4) прислівники стверджувальні, заперечні (certainement звичайно, probablement певно, vraiment дійсно, heureusement щасливо, naturellement природно, oui, si так, non ні);

5) узагальнюючі (enfin нарешті, finalement урешті решт, généralement взагалі, bref коротше кажучи);

6) питальні (quand? коли?, pourquoi? чому?, combien? скільки?, où? де?, куди?)

4. Прислівники бувають:

а) прості: vite швидко, bien добре, mal погано.

б) складні: enfin нарешті, beaucoup багато, longtemps довго.

в) похідні, що утворюються від прикметника в жіночому роді шляхом додавання суфікса – ment (lent – lente – lentement повільно, long – tongue – longuement довго).

5. Якщо прикметник у чоловічому роді закінчується на голосний, то суфікс -ment додається до форми чоловічого роду (poli – poliment ввічливо, facile – facilement легко).

6. Від прикметників на -ant утворюються прислівники на - amment (constant – constamment постійно, méchant – méchamment сердито).

1. Від прикметників на -ent утворюються прислівники на –emment (patient – patiemment терпляче, prudent – prudemment обережно).

2. У ролі прислівників вживаються при дієсловах деякі прикметники в формі чоловічого роду (parler bas-говорити тихо; parler haut-говорити голосно);

3. Крім прислівників існують прислівникові звороти, що складаються з різних елементів (à prsent тепер, par hasard випадково, peu à peu потроху, d'habitude як звичайно, de bon coeur охоче).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс: Для ин-тов и фак. иностр. яз. – М.: Высш. школа, 1979.– С. 405.
3. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
4. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів / Уклад. В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін.; – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.
5. Чернишева В.И. Французский язык: Методическое пособие для курсантов 1-го курса стационара и слушателей заочного отделения вузов системы МВД Украины. – Луганск: РИО ЛИВД, 1999. – С. 36.

ТЕМА: СТУПЕНІ ПОРІВНЯННЯ ПРИСЛІВНИКІВ (DEGRÉS DE COMPARAISON DES ADVERBES)

Ключові слова: *звичайний, вищий і найвищий ступені.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Ступені порівняння прислівників.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Розрізняють 3 ступені порівняння прислівників: звичайний (le positif), вищий (le comparatif), найвищий (le superlatif).
2. Ступені порівняння прислівників утворюються шляхом вживання слів plus, mains, aussi перед відповідним прислівником. У найвищому ступені вживається артикль чоловічого роду.
3. Прислівники beaucoup, peu, bien, mal мають особливі форми ступенів порівняння.
4. Ступені порівняння утворюють лише прислівники, що позначають якість, кількість (bien, mal, vite, peu, beaucoup), прислівники часу (tôt, tard, souvent), місця (près, loin), з суфіксом -ment (lentement, longuement).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. – М., 1997. –

С.96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс: Для ин-тов и фак. иностр. яз. – М.: Высш. школа, 1979.– С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.

ТЕМА: ПРИЙМЕННИК (LA PREPOSITION)

Ключові слова: *Поняття прийменника, структура прийменника, прийменникові звороти, прийменникові граматичні відношення, власне лексичне значення прийменника*.

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Прийменник.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Прийменник – службове слово, яке виражає різні граматичні відношення між словами в реченні чи словосполученні.
2. За структурою прийменники поділяються на:
   а) прості: à, de, en, entre (між), pour (для), sans (без).
   б) складні: au-dessus (на), au-dessous (під), à travers(через).
3. До складних прийменників належать прийменникові звороти, що складаються з кількох слів: autour de (навкруги, біля), à côté de (поряд), en face de(напроти), le long de (уздовж).
4. У французькій мові прийменники виражають граматичні відношення, які в українській мові відповідають непрямим відмінкам (C'est le livre de mon ami. Це книжка мого друга. Je donne ce livre à mon ami. Я даю цю книжку моєму другу).
5. Прийменники у французькій мові, на відміну від української, вживаються з інфінітивом (Il a promis de me dormer ce livre. Він обіцяв дати мені цю книжку; Il m'aidera à faire ce travail. Він допоможе мені зробити цю роботу).
6. Прийменники мають власне лексичне значення і можуть виражати відношення часу, місця, причини тощо. (Il est venu après nous. Він прийшов після нас. Votre livre est sur la table. Ваша книжка на столі).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – М.: Высш. школа,

1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. – М., 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс: Для ин-тов и фак. иностр. яз. – М.: Высш. школа, 1979.– С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів / Уклад. В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін.; – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.

ТЕМА: ГОЛОВНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ (LES TERMES ESSENTIELS DE LA PROPOSITION)

Ключові слова: *підмет, присудок, дієслівний присудок, іменний присудок.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Головні члени речення.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Підмет (le sujet) – головний член речення, який позначає особу або предмет, що виконує дію або зазнає дії, вираженої присудком.
1. Підмет може бути виражений:
а) самостійним словом (іменником, займенником, числівником, інфінітивом) (Mon ami est parti. Personne n'est venu).
б) несамостійним словом (особовим придієслівним займенником, неозначено-особовим займенником on, безособовим il, вказівним ce) (Il est parti. On ne peut pas le faire).
3. Присудок (le prédicat) – головний член речення, що виражає дію, яку виконує або якої зазнає підмет, чи вказує на стан або якість підмета.
4. Присудок може бути дієслівним та іменним.
5. Дієслівний присудок буває:
а) простим (le prédicat verbal simple), якщо він виражений дієсловом в особовій формі (Il part. Il est parti);
б) складеним (le prédicat verbal composé), якщо він виражений напівдопоміжним дієсловом в особовій формі та інфінітивом основного дієслова (Il doit partir. Elle veut rester).
6. Дієслівний присудок може бути виражений сталим словосполученням (Il a faim. Він голодний).
7. Іменний присудок (le prédicat nominal) складається з дієслова-зв'язки та

іменної частини присудка. Зв'язкою найчастіше буває дієслово *être* (Il est étudiant. Він студент).

8. У функції зв'язки вживаються також дієслова deve-ir, sembler, paraotre, rester, demeurer, s'appeler (Il devient triste. Il paraot malade).

9. Іменна частина присудка (l'attribut) може бути виражена іменником, прикметником, займенником, числівником, інфінітивом (Pierre est étudiant. Il est attentif. C'est moi).

Рекомендована література

1. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс: Для ин-тов и фак. иностр. яз. – М.: Высш. школа, 1979.– С. 405.
2. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – с. 160.
3. Федишин О.М. Тести для перевірки стартового рівня знань курсантів (студентів). ЛДУ ім. І.Франка. – Львів., 1998. – С. 22.
4. Чернишева В.И. Французский язык: Методическое пособие для курсантов 1-го курса стационара и слушателей заочного отделения вузов системы МВД Украины. – Луганск: РИО ЛИВД, 1999. – С. 36.

ТЕМА: ДРУГОРЯДНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ (LES TERMES SECONDAIRES DE LA PROPOSITION)

***Ключові слова**: додаток, вживання прямого додатка без прийменника, прямий і непрямий додаток, обставина, означення, прикладка, звертання, вставні слова, порядок слів у простому, розповідному, питальному реченні.*

Міжпредметні зв'язки: Граматика: української мови. Розділ: Другорядні члени речення.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Додаток (le complément d'objet) – другорядний член речення, що позначає предмет, на який спрямовано дію.
2. Додаток може бути прямим і непрямим.
3. Прямий додаток вживається без прийменника (Il lit un livre. Elle écrit une lettre).
4. Непрямий додаток вживається з прийменником (Il écrit a ses parents).
5. Додаток, прямий і непрямий, може бути виражений іменником, займенником, інфінітивом (Il lit un livre aux enfants. Il le leur lit).
6. Обставина (le complément circonstanciel) – другорядний член речення, що вказує на спосіб здійснення дії, на обставини, за яких відбувається дія

(час, місце, причина, мета, умова).

7. Обставина може бути виражена прислівником, іменником, інфінітивом, займенником з прийменником (Il part demain pour Paris).

8. Означення (le complément déterminatif) – другорядний член речення, що відноситься до іменника, означає ознаку предмета, його властивості і виражається прикметником, дієприкметником, прислівником, числівником, інфінітивом (Un livre français. Un livre lu. Le journal d'hier).

9. Прикладка (nom en apposition) – різновид означення, що вказує ознаку предмета і разом з тим дає йому другу назву (Kyïv, capitale de l'Ukraine, est une belle ville).

10. Звертання (mot mis en apostrophe) вказує на особу, до якої звертаються (Bonjour, mon ami. Pierre, venez ici).

11. Вставні слова (les mots intercals) показують ставлення того, хто говорить, до висловлюваних ним думок (Il est arrivé, heureusement. Il viendra, peut-être).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. – М., 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс: Для ин-тов и фак. иностр. яз. – М.: Высш. школа, 1979.– С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С.160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів / Уклад. В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін.; – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.
6. Чернишева В.И. Французский язык: Методическое пособие для курсантов 1-го курса стационара и слушателей заочного отделения вузов системы МВД Украины. – Луганск: РИО ЛИВД, 1999. – С. 36.

ТЕМА: ПОРЯДОК СЛІВ У ПИТАЛЬНОМУ РЕЧЕННІ

Ключові слова: *питальні речення, проста і складна інверсія, побудова речення з питальними словами, засоби виділення членів речення*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Питальне речення.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. У питальних реченнях прямий порядок вживається :

а) якщо запитання виражається інтонацією (Vous partez? Tu comprends?)

б) якщо питальне слово є підметом або супроводжує підмет (Qui est venu? Quels journaux se trouvent sur le bureau?)

в) при звороті est-ce que (Est-ce que Paul est étudiant? Quand est-ce que tu seras libre?)

2. Інверсія буває проста і складна.

3. Якщо підмет виражений придієслівним (несамостійним) займенником, вживається проста інверсія, тобто підмет ставиться після дієслова (Lit-il beaucoup? Peut-on le faire? Est-ce facile?).

4. Якщо підмет виражений іменником або самостійним займенником, вживається складна інверсія, тобто підмет ставиться перед присудком, але повторюється після присудка у вигляді несамостійного займенника 3-ї особи відповідного роду і числа (Paul lit-il beaucoup? Lucie est-elle partie hier?).

5. Якщо речення починається з питального слова, а підмет виражений іменником, можливі обидва види інверсії (Ces garçons où vont-ils? A qui pensent ces gens? Ces gens a qui pensent-ils?)

6. Складна інверсія обов'язкова:

а) якщо запитання відноситься до прямого додатка (Qui Paul cherche-t-il? Quel livre Paul lit-il?);

б) після pourquoi (Pourquoi Paul est-il parti?).

7. Побудова речення з питальними словами:

а) Qui? Хто? + До підмета-істоти (Piegre lit. Qui lit?);

б) Qu'est-ce qui? Що? + До підмета-неістоти (Une auto roule. Qu'est-ce qui roule?

в) Qui? Кого? До прямого додатка-істоти Il voit son ami. Qui voit-il?

г) Que? Що? До прямого додатка-неістоти Il lit un livre. Que lit-il?

д) Прийменник + qui? З ким? + До непрямого додатка-істоти (Il parle à Nina. A qui parle-t-il?);

е) Прийменник + quoi? Чим? + До непрямого додатка-неістоти (Il écrit avec un stylo. Avec quoi écrit-il?)

є) Oú? Де? Куди? + До обставини місця (Marc va à l'école. Oú va Marc?);

ж) Quand? Коли? + До обставини часу (Il revient *le soir*. Quand revient-il?);

з) Comment Як? + До обставини способу дії (Il lit bien. Comment lit-il?);

і) Pourquoi? Чому? + До обставини причини (Paul revient a la maison parce qu'il est malade. Pourquoi Paul revient-il à la maison?

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.

2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. – М., 1997. – С. 96.

3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс: Для ин-тов и фак. иностр. яз. – М.: Высш. школа, 1979.– С. 405.

4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.

5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів / Уклад. В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін.; – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С .528.

ТЕМА: ЗАСОБИ ВИДІЛЕННЯ ЧЛЕНІВ РЕЧЕННЯ

Ключові слова: *звороти c'est ... qui, c'est ... que, розчленування фрази.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Засоби виділення членів речення.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. У французькій мові члени речення виділяються за допомогою зворотів c'est ... qui, c'est ... que та розчленування фрази.

2. Зворот c'est ... qui служить для виділення підмета (Paul est venu. Поль прийшов; C'est Paul qui est venu. Прийшов Поль; Je suis venu. Я прийшов. C'est moi qui suis venu. Прийшов я).

3. Зворот c'est ... que служить для виділення прямого та непрямого додатків, обставин (Je l'ai vu hier. Бачив його вчора; C'est lui qui j'ai vu hier. Його я бачив вчора; Je leur ai parlé. Я з ним говорив; C'est à eux que j'ai parlé. З ним я говорив).

4. Виділення членів речення шляхом розчленування фрази полягає в тому, що член речення, який виділяється, виноситься за межі речення, а в самому реченні повторюється придієслівним займенником, так можна виділяти підмет, прямий та непрямий додатки, обставини (Paul lit bien. Поль читає добре; Il lit bien, Paul. А Поль читає добре; J'ai lu ce livre. Я читав цю книгу; Ce livre, j'ai l'ai lu. Цю книгу я читав).

5. Складні речення поділяються на складносурядні, безсполучникові та складнопідрядні.

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. – М., 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс: Для ин-тов и фак. иностр. яз. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів / Уклад. В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін.; – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.

ТЕМА: СКЛАДНОПІДРЯДНЕ РЕЧЕННЯ (LA PHRASE DE SUBORDINATION)

Ключові слова: *складнопідрядне речення, типи підрядних речень (підметові, присудкові, додаткові, означальні, обставинні).*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Складнопідрядне речення.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Складнопідрядним є речення, що складається з одного головного та одного чи кількох підрядних речень.
2. Підрядні речення приєднуються до головного за допомогою сполучників підрядності та відносних займенників.
3. Підрядні речення граматично залежать від головного і виконують у ньому функцію одного з членів речення, і залежно від цього вони поділяються на підрядні підметові, присудкові, додаткові, означальні, обставинні.
4. Підрядні підметові речення (les subordonnées sujets) виконують функцію підмета головного речення і приєднуються до головного речення сполучником que, займенником qui (Qu'il soit en retard, c'est certain. Qui cherche, trouve).
5. Підрядні присудкові речення (les subordonnées attributs) виконують функцію іменної частини присудка і приєднуються до головного сполучником que (Le fait est que nous devons attendre. Mon désir est que vous soyez heureux).

6. Підрядні додаткові речення (les subordonnées complétives) виконують функцію додатка до дієслова головного речення і приєднуються до головного речення сполучником que (Pierre dit qu'il a traduit ce texte. Je veux que vous lisiez ce roman).

7. Підрядні додаткові речення, що містять непряму мову або непряме запитання, приєднуються до головного за допомогою si (чи), qui, quel, quand, pourquoi (Il m'a demandй si je partais. II veut savoir qui est venu hier. Il veut savoir pourquoi je pars et quand je reviendrai).

8. Підрядні означальні речення (les subordonnées relatives) виконують функцію означення до іменника або займенника головного речення, приєднуються до головного за допомогою відносних займенників qui, que, dont, lequel (L'homme qui est ici est mon ami. L'homme que vous voyez est mon ami. Celui dont nous parlons est mon ami).

9. Підрядні обставинні речення (les subordonnées circonstancielles) виконують функцію обставин здійснення дії головного речення і приєднуються до головного різними сполучниками.

10. Підрядні обставинні речення часу приєднуються до головного сполучниками quand, lorsque (коли), pendant que (у той час як), dès que, aussitôt que (як тільки), avant que (раніш ніж), jusqu'à ce que (до того часу поки) (Il écrivait pendant que son ami lisait. Aussitôt qu'il a passé ses examens, il est parti. Restez ici jusqu'à ce que je revienne).

11. Підрядні речення причини з'єднуються з головним сполучниками comme (оскільки), parce que (тому що), puisque (через те що) (Comme il est déjà tard, nous devons rentrer. Nous devons rentrer, parce qu'il est déjà tard. Vous ne devez pas sortir puisque vous êtes malade).

12. Підрядні речення мети з'єднуються з головним сполучниками pour que, afin que (для того, щоб) (Je vous donne ce livre pour que vous le lisiez).

13. Підрядні речення умови приєднуються до головного сполучниками à condition que (за умови, що), pourvu que (аби тільки), si (якщо) (Je vous donne ce livre à condition que vous me le rendiez. Je vous ferai tout pourvu que vous soyez content. Il viendrait demain s'il avait le temps).

14. Підрядні речення допустові з'єднуються з головним сполучниками bien que, quoique (хоч), malgré que (незважаючи на те, що) (Bien qu'il fasse froid, nous irons nous promener).

15. Підрядні речення наслідку з'єднуються з головним сполучниками de manière que, de façon que (так що), si ... que (так ... що), trop ... pour que (занадто ... щоб) (Il parle lentement de façon que tous le comprennent. La nuit était si noire qu'on ne voyait rien).

16. Підрядні речення місця з'єднуються з головним за допомогою прислівника où (де, куди) (J'irai où tu voudras).

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. – М., 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс: Для ин-тов и фак. иностр. яз. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів / Уклад. В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін.; – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.

ТЕМА: ПРЯМА І НЕПРЯМА МОВА (LE DISCOURS DIRECT ET INDIRECT)

Ключові слова: *пряма і непряма мова.*

Міжпредметні зв'язки: Українська мова. Розділ: Пряма і непряма мова.

Основні положення: на що треба звернути увагу

1. Пряма і непряма мова – це види відтворення і передачі висловлення.
2. Пряма мова відтворює слова того, хто говорить, без змін і, як правило, супроводжується словами автора (– Je suis ton ami, dit-il).
3. Непряма мова передає лише зміст висловлення іншої особи.
4. Під час перетворення прямої мови на непряму утворюється складнопідрядне речення з підрядним додатковим, що приєднується до головного сполучником que, і слова автора стають головним реченням.
5. Відбуваються також зміни форм особових займенників і присвійних прикметників, залежно від змісту.
6. Під час перетворення непрямою мовою спонукальних речень наказовий спосіб дієслова прямої мови замінюється інфінітивом або дієсловом у формі subjonctif (Nous lui avons crié: Attends-nous! Nous lui avons crié de nous attendre (qu'il nous attende).
7. Відтворені непрямою мовою питальні речення називаються непрямими

запитаннями.

8. Порядок слів у цих реченнях прямий. Вживання часів – згідно з загальними правилами узгодження часів. Перетворюючи питальні речення в непряму мову, слід дотримуватися таких правил:

а) загальне запитання замінюється підрядним реченням, що з'єднується з головним за допомогою сполучника si (чи) (Il m'a demandé: – Pars-tu ce soir? Il m'a demandé si je partais ce soir-la).

б) під час перетворення спеціальних запитань у непряму мову питальні слова (займенники, прислівники) стають сполучними словами (Elle lui a demandé: – Quand pars-tu? Elle lui a demandé quand il partait).

в) якщо пряме запитання починається з питального займенника que або питальних зворотів qu'est-ce que, qu'est-ce qui, то в підрядному реченні вживаються ce que, ce qui (Il m'a demandé: – Que fais-tu?– Qu'est-ce que tu fais? Il m'a demandé ce que je faisais. Il m'a demandé ce qui était arrivé).

с) інверсія в підрядному реченні можлива, якщо підмет виражений іменником (Lucie a demandé: – Que lit Pierre? Lucie a demandé ce que lisait Pierre?)

Рекомендована література

1. Костецкая Е.О., Кардашевский В.И. Практическая грамматика французского языка для неязыковых вузов: Учебник. – М.: Высш. школа, 1983. – С. 272.
2. Мокреева Н.Г. Французский язык. Разговорные темы. – М., 1997. – С. 96.
3. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка. Практический курс: Для ин-тов и фак. иностр. яз. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 405.
4. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – С. 160.
5. Словник. Французько-український. Українсько-французький: Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів / Уклад. В.Т.Бурбело, К.М. Андрашко та ін.; – Ірпінь: ВТФ «ПЕРУН», 1994. – С. 528.